

Bir Rotaryenin seyahat defteri

Güneş Tokyo'dan yükselir: Bir Tokyo masalı

Av. Suat Şimşek
Adalar Rotary Kulübü
2019-20 Dönem Başkanı

Tokyo veya resmi adıyla Tokyo Metropolü, Japonya'nın başkenti ve Uzakdoğu mistik dünyasının kanaatimce en iyi tanımladığı bir şehir. Yüzölçümü 600 km² olup, 35 milyon nüfuslu megapol bir bölge olan Tokyo dünyanın en büyük kenti olarak bilinmektedir. Nüfus popülasyonu olarak Mexico City ile ciddi bir rekabet halindedir. Honşu Adasının orta kesiminde, Büyük Okyanusun bir girintisi olan Tokyo Körfezinin kıyısında, Sumida Nehrinin ağzında yer alan kent, modern çelik mimarisinin özelliklerini barındırıyor. Aslında Tokyo deniz kıyısında ama ben denizi çok nadir gördüm desem yeridir. Çünkü yerleşim alanlarının tamamı denizden uzak kısımlara kurulmuş. Bizim Japonya diye telaffuz ettiğimiz ülkeyi Japonlar Nippon olarak ifade ediyorlar. Japonca adını oluşturan kanji karakterler "güneş" ve "köken" anlamına gelir ve güneş onlar için bir semboldür ve "doğan güneşin ülkesi" olarak bilinmektedir.

Coğrafi yapısı bakımından Japonya, 6852 adadan oluşan bir takımadalar grubu olarak ifade edilebilir ki; Tokyo'da başkent olarak bu adalardan en büyüğü ve Ana Ada olarak bilinen Honşu'nun üzerine kurulmuştur. Adaların çoğu dağlık ve bazıları yanardağlardan oluşuyor. Dağlık coğrafya üzerine kurulu Japonya'da 60'ı hala faaliyette 165 yanardağ bulunuyor. Ülkenin en yüksek dağı 3 bin 776 metre yükseklikteki Fuji Dağı ve başkentten hava açıkken nefis bir görsel ile karşımızda duruyor. Ülkede yoğun volkanik hareketin eseri, çok sayıda akarsuyun suladığı verimli ovalar da yer alıyor.

Volkanlar bir yana, Japon takımadaları patlamaya hazır enerji ile doludur. Bu nedenle Japonya depremden muzdarip ülkeler arasındadır. Deprem, volkan, tayfun, tsunami derken doğal afetlerle yaşamasını öğrenmiş bir toplumdur. Her yıl hissedilecek kadar güçlü yaklaşık 1000 deprem olduğu istatistiklere geçmiş. Ocak 1995'te Büyük Hanshin Awaji Depremi 6000'den fazla insanın ölümüyle, 40.000 insanın yaralanmasıyla ve 200.000 insanın da evsiz kalmasıyla sonuçlanmış. Ekim 2004'te Niigata Eyaletinde meydana gelen depremde ise 60'ın üzerinde insan ölmüş ve 4.800 insan yaralanmış ve yine 11 Mart 2011'de meydana gelen 9 büyüklüğündeki depremle, Fukuşima nükleer santralinde sızıntıyla, dünyanın birçok bölgesine uzanan dev dalgalara, 20 binden fazla kişinin ölümüne ve en az 300 milyar dolarlık hasara yol açmıştır. Düşündüğümüz zaman şimdi neden bu kadar güvenli binalara sahip olduğunuzu daha iyi anlıyoruz.

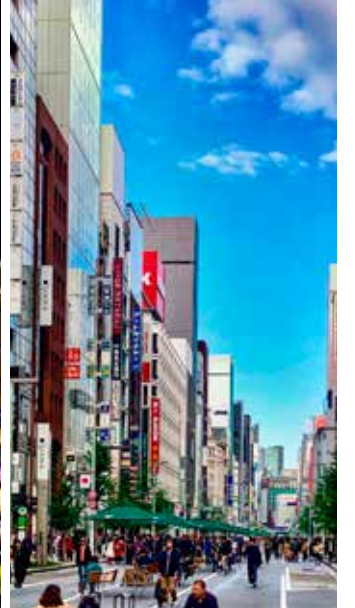
Tarihi kökenleri 12. yüzyıla dayanan Tokyo, 'Büyük Japon Restorasyonu' sonucu İmparator tarafından 'Doğu'nun Başkenti' ilan edilmiş ve bugünkü 'Tokyo' ismini almış. Şehir yıllar içerisinde çok sayıda tarihi olaya kanıt olmuş. Bu olaylar arasında 1923 büyük Tokyo depremi unutulmazlar arasındadır.

Tokyo'nun köklerini, 7.yy. Asuka Dönemi'ne kadar takip edebilmek mümkündür. Asuka Dönemi'nde imparatorluk tarafından yürürlüğe konulmuş Ritsuryou sisteminin bir parçası olarak Bushu adıyla da bilinen Musashi bölgesinin sınırları çizilmiş. Bakır madenleriyle zengin olan Musashi bölgesi, günümüz Tokyo şehrinin tamamını kapsamasının yanı sıra Saitama'nın büyük bir bölümünü ve Kanagawa'nın küçük bir kısmını da içine almakta imiş. Uçsuz bucaksız Kanto ovasındaki en büyük bölge olan Musashi'nin adı, eski kayıtlarda muzasi olarak geçmekte ve bunun Aynuca olduğu düşünülmektedir. Zira Japoncada bir anlam ifade etmemekle birlikte Aynucada "ot bataklığı" gibi bir anlama geliyor.

Modern Tokyo'nun atası olan Edo, Musashi bölgesinde küçük bir balıkçı köyümüştü. Yazılı tarihte Edo adının geçtiği en eski yer, Kamakura Dönemi'nde yazılmış resmi tarih arşivi Azuma Kagami olarak biliniyor.

Sonradan adı Kitami şeklinde değiştirilen Edo klanının kurucusu Edo Shigetugu, Heian Dönemi sonu veya Kamakura Dönemi başında Musashi bölgesinde kendisine küçük bir kale inşa etmiş ve kalenin etrafına yerleşen insanlar aracılığıyla Edo Köyü ortaya çıkmış.

2 Mart 1657 tarihinde, Edo Kalesi dahil olmak üzere Edo şehrinin yarısından fazlasını yok eden büyük Meireki Yangını kaleyi yerle bir etmiş. Üç gün süren ve yüz bin kişinin hayatını kaybettiği bu yangın, şehirde iki yıl boyunca hayatın durmasına sebebiyet vermiş. Bir şehir efsanesinde Budist bir rahibin, sahibi olan üç genç kız da sırayla öl-

düğü için lanetli olduğu söylenen bir kimonoyu yok etmek isterken yanlışlıkla ahşap olan tapınağı yakması ve alevlerin rüzgar yardımıyla yayılması yangının çıkış sebebi olarak geçiyor olduğu bilirse de gerçek çıkış sebebi gizemini korumaya devam etmektedir.

Yaklaşık yüzde yetmiş küll olmuş Edo şehrinin yeniden inşa edilme planı, shōgunluğa şehri diledikleri bir şekilde yapılandırma fırsatını tanımış ve Edo yepyeni bir surete kavuşmuştur. Sokaklar genişletilmiş, bina yerleşimleri yeniden düzenlenmiş, yeni ticaret meydanları açılmış, Samuraylara ve köylülere, yanan evlerini yeniden inşa etmeleri için yönetim tarafından ödenek sağlanmış.

Japonya'nın kurucusu ve Kutsal Kitabı olmayan en büyük dini: Şintoizm'dir. Şintoizm (şinto, shinto veya shintoism şeklinde de geçmekte), Hristiyanlığa zamanında karşı koymuş ve varlığını devam ettirebilmiş kadim bir din. Günümüzde de Japonya'nın en çok müridi olan dindir. Diğer tek tanrılı dinlerde olduğu gibi şinto dininde mutlak kurallar yoktur. Neyin iyi ve neyin kötü olduğu tam olarak kesin çizgilerle ayrılmaz. İnsanlar genel olarak iyi kabul edilir ve kötülüğe neden olanların kötü ruhlar olduğu düşünülür. Şinto ayinlerinin temelini bu kötü ruhlardan arınmak oluşturur. Şinto tanrılarına kami deniyor. Hayata dair önemli görülen ve insan hayatını etkileyen kavramlar kami olarak niteleniyor. Ağaçlar, yağmur, nehirler, dağlar, rüzgâr kami olarak tanımlanıyor. Yine aynı dinsel sistem içerisinde insanlar da öldükten sonra kami olur ve aileleri tarafından kami olarak saygı görürler. Japonya'da birçok dinin görülmesinin sebebi aslında kuvvetli bir shinto inancının hala süregelmesinden kaynaklanmaktadır, diğer pagan inançları gibi sonradan gelen dinlerin etkisi ile kolay kolay silinmemiştir.

Teknoloji açısından oldukça gelişmiş durumda olan ülke; çizgi filmde ve bilgisayar oyunlarında dünyada ilk sıralarda yer alıyor. Uzun bir dışa kapalılık dönemi yaşamışlar, 19. yy'da başlayan Batılılaşma çabaları kendi kıyafetlerine de yansımıştır. Özel günlerde giydikleri kimono bugün moda akımı olarak da yerini almıştır. Kimono da o kadar geleneksel bir hal almıştır ki kimonolara anneden kızına, babadan oğula aktararak giyilir ve gözü gibi bakarlar. Kimono giyildiğinde bunu tamamlayan ayak-kabılar da farklı olur. Ayakkabı yerine yüksek tahta nalın yani "geta" olabileceği gibi deriden yapılmış "zori" denilen sandaletler de tercih edilir.

Genel olarak ülke ile ilgili bazı bilgileri de edindik. Japon kültürünün, ilginç gelenekleri de varmış. Ben de açıkçası duyunca şaşırım ama burada dikkat ettiğim insanların ihtiyaçlarına çok önem verdikleri, kötü düşünceler aksine her şeyin iyi olarak görülmesi gerektiğidir.

Birlikte uyuma kafeleri; her ne kadar saçma gelse de şefkatin bir göstergesi olarak düşünülmüş!

Çıplaklar Festivali; her yıl farklı mevsimlerde Japonya'nın birçok bölgesinde düzenlenmekte. Kötü ruhlardan arınmak ve yılın geri kalanının şanslı geçmesini sağlamak için yapılıyor. Erkeklerin katıldığı bu festivalde sadece vücutlarının belli yerlerini kapatan, peştemale benzeyen fundoshi adındaki kıyafetleri giyerek festivale katıldıklarını duyuyoruz.

Tokyo'da birçok caddede isim yok. Bunun nedeni bence isim ile değil mekanın tanınmasının istenmesi ve isme değil maneviyata değer verilmesi gerektiği olsa gerek!

Biz kara kedileri uğursuz sayıp önümüzden geçmesin diye yolda rota değiştirsek de Japonlar kara kedinin şans getirdiğine inanıyorlar. Öyle ki bazı kafeler kediler içindir. Burada, evcil hayvan sayısı çocuk sayısından fazladır.

Tokyolular çok çalışkan insanlar dedik. Bu yüzden iş yerinde, toplantıda uyuyan insanlar fazla çalışmanın belirtisi ve normal olarak kabul ediliyor.

Japonya'da okuma-yazma oranı %100 dür.

Japonlar yaptığı bir hatadan dolayı özür mahiyetinde saçlarını tıraş ederlermiş. Bir kabahatin bin iyiliği örttüğü gerekçesi olabilir mi!

Ülke, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından gerçekleştirmiş olduğu kararlı, planlı ve hızlı kalkınma sayesinde dünya ekonomisinin ve teknolojisinin gelişiminde kilit rol oynayan bir aktör haline gelmiştir. Hangi markalar var diyecek olursak;

Toyota, Honda, Canon, Nissan, Sony, Panasonic, Lexus, Subaru, Bridgestone, Mazda, Suzuki, Shiseido, Komatsu, Daikin, Asics, Hitachi bunlardan sadece birkaçıdır ve sokakları ışıl ışıl dünya markaları ile süslenmiştir.

Bazen Japon ürünü mü Çin ürünü mü diye karıştırsak da Çin ve Kore dünya markalarını Japonya'dan satın almaya başladı bile! Sony, Panasonic, Sharp bildiklerimiz. Buna sebep dijital teknolojinin hayatımızı kaplaması ve büyük bir rekabet ortamı oluşturmasıdır. Küçük bir çiple bile yüksek çözünürlüklü bir televizyon görüntüsünün elde ediliyor olması ve bunu ucuza mal eden Çin ve Kore'nin piyasa şartlarına hakim olması diye düşünebiliriz.

